

คู่มือ

กองทุนขยะรีไซเคิลตำบลหนองแก

อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

โดย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลหนองแก อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

โทร. 042620957 กด 6

คำนำ

ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 บัญญัติให้ราชการ ส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจใน การจัดการมูลฝอย โดยมี หน้าที่เก็บขน และการจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ และกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่น ต้องรณรงค์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณและคัดแยกมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย นั้น

เทศบาลตำบลหนองแคน ได้จัดตั้งกองทุนรณรงค์การขยะตำบลหนองแคนขึ้นเพื่อสร้างจิตสำนึก ให้กับ ประชาชนในการคัดแยกขยะ ลดปริมาณขยะก่อนนำเข้าสู่กระบวนการกำจัดขยะอย่างถูกต้อง ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะโดยชุมชน และรวมถึงสวัสดิการค่าฌาปนกิจศพให้ สมาชิกกองทุนฯ ในการนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจจึงจัดทำคู่มือกองทุนรณรงค์การขยะตำบลหนองแคน หวังว่าจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อขยายพื้นที่และเป็นต้นแบบในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางได้ หากมี ข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดและจะนำกลับไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลหนองแคน

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

- 1.หลักการและแนวคิด
- 2.วัตถุประสงค์
- 3.แนวทางการจัดตั้งกองทุนธนาคารคัดแยกขยะ
- 4.วิธีดำเนินการนิรงานของกองทุนธนาคารขยะ
- 5.ผลการดำเนินงานของกองทุนธนาคารขยะตำบลหนองแคน

กองทุนธนาคารขยะเทศบาลตำบลหนองแคน

1. หลักการและแนวคิด

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 บัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการจัดการมูลฝอย โดยมีหน้าที่เก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยตาม พระราชบัญญัตินี้ไว้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 โดยข้อ 5 ของประกาศฉบับนี้ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่น ต้องรณรงค์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการลดปริมาณและคัดแยกมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย

เทศบาลตำบลหนองแคน ได้ทำการศึกษารูปแบบวิธีการ ในการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ พบว่า การจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะเพื่อคัดแยกขยะแล้วนำไปจำหน่าย นำเงินที่ได้จากการจำหน่ายไปใช้เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกกองทุน ซึ่งดำเนินการอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งจะเป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่จะนำไปใช้เป็นแบบอย่าง ในการดำเนินการ จึงได้ถอดบทเรียนแนวทางการดำเนินการคัดแยกขยะที่ต้นทางกองทุนธนาคารขยะนี้ขึ้น เพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ นำไปใช้ศึกษาและเป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการคัดแยกขยะ
- 2.2 เพื่อลดปริมาณขยะก่อนนำเข้าสู่กระบวนการกำจัดขยะอย่างถูกต้อง
- 2.3 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะโดยชุมชน
- 2.4 เพื่อจัดสวัสดิการค่าฌาปนกิจศพให้สมาชิกกองทุนฯ

3. แนวทางการจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะของเทศบาลตำบลหนองแคน

3.1 เทศบาลตำบลหนองแคนสนับสนุนและดำเนินการให้ชุมชนร่วมกันจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะ โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้

3.1.1 เทศบาลตำบลหนองแคนจัดประชุมทำความเข้าใจกับชุมชน เสริมสร้างความรู้ ในวิธีการบริหารจัดการการคัดแยกขยะการจัดจำหน่าย การดำเนินกิจการของกองทุน สวัสดิการที่ได้รับรวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการลดปริมาณและคัดแยกขยะ

3.1.2 เมื่อชุมชน มีความเข้าใจในเรื่องการจัดการคัดแยกขยะแล้วเทศบาลตำบลหนองแคนร่วมกับชุมชน จัดตั้งกองทุนธนาคารคัดแยกขยะ

3.1.3 เทศบาลตำบลหนองแคนกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนธนาคารขยะ ดังนี้

- ☐ มีระเบียบกองทุนธนาคารขยะตำบลหนองแคน
- ☐ มีคณะกรรมการกองทุนธนาคารขยะตำบลหนองแคน
- ☐ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเบิกเงินถอนเงิน
- ☐ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการเงิน
- ☐ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางในการจัดซื้อ
- ☐ มีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการรับซื้อขยะ

4. คุณสมบัติและการสมัครเป็นสมาชิก

1. ผู้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนฯ ต้องเป็นผู้มีรายชื่อในทะเบียนบ้านในเขตตำบลหนองแคน อำเภอคง หลวง จังหวัดมุกดาหาร

2. ใน 1 ครัวเรือน (1 บ้านเลขที่) ให้ตัวแทนเพียง 1 คนสมัครเป็นสมาชิกกองทุนฯ โดยสามารถใช้สิทธิ์ กลุ่มครองสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน โดยยึดถือรายชื่อสมาชิกในครัวเรือนตามทะเบียนบ้านเป็นเกณฑ์

3. กรณีเป็นผู้ที่ไม่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตตำบลหนองแคน อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร บุคคลดังกล่าวต้องได้รับการรับรองตามดุลยพินิจของผู้ใหญ่บ้าน ว่าเป็นผู้มาประกอบอาชีพ หรือมีที่พักเป็นหลักแหล่งชัดเจนอยู่ในตำบลหนองแคน อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยในกรณีของผู้ที่เป็นสมาชิกโดยการรับรองของผู้ใหญ่บ้าน สิทธิ์ในการรับค่าตอบแทนจะคุ้มครองเฉพาะผู้ที่มาประกอบอาชีพหรืออยู่อาศัยจริงในพื้นที่ตำบลหนองแคนเท่านั้น โดยไม่สามารถขยายสิทธิ์คุ้มครองไปยังสมาชิกในทะเบียนบ้านรายอื่นๆที่อยู่ในพื้นที่อื่นได้

4. กรณีเป็นองค์กรที่ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองแคน อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร สามารถสมัครเป็นสมาชิกในนามองค์กรได้

5. ผู้ที่มีคุณสมบัติการเป็นสมาชิก สามารถสมัครสมาชิกได้ที่สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแคน ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลหนองแคน หรือจุดรับซื้อขยะรีไซเคิล ตามวัน เวลา และสถานที่ที่เทศบาล ประกาศรับซื้อในแต่ละเดือน โดยกรอกใบสมัคร พร้อมแนบสำเนาทะเบียนบ้าน หรือเอกสารการรับรองว่าเป็นผู้มาประกอบอาชีพฯ เพื่อแจ้งรายชื่อสมาชิกในครอบครัว

6. ชำระค่าสมัครสมาชิก 100 บาท

7. การเปลี่ยนแปลงชื่อผู้สมัคร ในกรณีที่ผู้สมัครเสียชีวิต หรือย้ายที่อยู่ตามทะเบียนบ้านออกจากตำบลหนองแคน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร สมาชิกในทะเบียนบ้านสามารถยื่นเรื่องเปลี่ยนชื่อผู้สมัครเพื่อรักษาบัญชีต่อไปได้

8. สมาชิกต้องมีการขายขยะให้กับกองทุนธนาคารขยะตำบลหนองแคนอย่างน้อย 1 ครั้ง ภายในระยะเวลา 2 เดือน จึงจะมีสิทธิได้รับเงินค่าฌาปนกิจ

การฟื้นฟูสภาพของสมาชิก

1. สมาชิกสามารถยื่นหนังสือลาออกต่อคณะกรรมการดำเนินงานกองทุน และทำการปิดบัญชี โดยเงินที่จะสามารถถอนออกมาได้ แบ่งเป็น 2 กรณี

กรณีที่สมาชิกยังไม่เคยรับเงินค่าฌาปนกิจ สมาชิกนั้นสามารถปิดบัญชี และเบิกถอนเงินที่มีในบัญชีของสมาชิกได้ทั้งหมด

กรณีที่สมาชิกเคยรับเงินค่าฌาปนกิจแล้ว สมาชิกสามารถปิดบัญชี และถอนเงินฝากในบัญชีได้ โดยต้องสมทบเงิน 300 บาท เพื่อช่วยเหลือจ่ายค่าฌาปนกิจแก่สมาชิกรายอื่นๆต่อไป

ทั้งนี้ การลาออกจะมีผลนับตั้งแต่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการฯ

สวัสดิการของสมาชิก

1. **เงินค่าฌาปนกิจศพ** ในช่วงเริ่มต้น สมาชิกจะได้รับเงินค่าฌาปนกิจศพ ในอัตราศพละ 20 บาท คูณด้วย จำนวนสมาชิกที่มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ฌาปนกิจศพในเดือนนั้น โดยจะหักจากสมุดคู่ฝากของสมาชิกแต่ละบัญชี แต่รวมแล้วไม่เกิน 10,500 บาท/ศพ

โดยในอนาคต เมื่อมีจำนวนสมาชิกกองทุนเพิ่มขึ้น คณะกรรมการดำเนินงานกองทุน สามารถเปลี่ยนแปลง อัตราการหักเบี้ยต่อศพได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกมีเงินในบัญชีจากการขายขยะเพียงพอกับจำนวนเงินที่จะต้องหักเป็นค่าฌาปนกิจในแต่ละเดือน โดยไม่จำเป็นต้องเติมเงินสดทดแทน

เพื่อทำให้การหักเบี้ยจากบัญชีสมาชิก สอดคล้องกับจำนวนการเสียชีวิตของสมาชิกในแต่ละเดือน ที่จะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิก กองทุนฯมีแนวทางการเปลี่ยนแปลงอัตราการหักเบี้ยต่อศพ โดยมีสมมุติฐาน ดังนี้

1. อัตราการเสียชีวิตต่อเดือน เท่ากับ $0.1\% \times$ จำนวนประชากรทั้งหมดที่กองทุนคุ้มครอง
2. 1 บัญชีสมาชิก คุ้มครองเฉลี่ย 3.5 คน
3. รายได้เฉลี่ยจากการขายขยะ 35 บาท/ครัวเรือน/เดือน

2.เงินออม สมาชิกสามารถถอนเงินฝากจากบัญชีของตนได้ โดยนำสมุดคู่ฝากไปถอนเงินในวันที่ทำการรับซื้อขยะในแต่ละชุมชน โดยต้องคงเงินคงเหลือในบัญชีไว้อย่างน้อย 200 บาทเสมอ

4.1 ขั้นตอนการดำเนินการออกรับซื้อขยะรีไซเคิล

- ☐ กองสาธารณสุขดำเนินการกำหนด วัน และเวลา ในการออกรับซื้อขยะ แบ่งออกเป็น 3 โซน ดังนี้
(1) กำนันเหลืองคง หมู่ 1,4,5 (2) หนองแคน,บางทรายพัฒนา หมู่ 2,6 (3) โพนไฮ,โคกยาว หมู่ 3,7
- ☐ จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ประชาสัมพันธ์ และจัดเตรียมสถานที่/นักประชาสัมพันธ์ประกาศเสียงตามสาย
- ☐ ทำบันทึกแจ้งเจ้าหน้าที่ เทศบาลผู้รับผิดชอบตามคำสั่งออกดำเนินการรับซื้อ ขยะแต่ละหมู่บ้าน
- ☐ กองสาธารณสุขจัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การออกรับซื้อ ดังนี้ ใบกำหนดราคาซื้อ/ใบฝากเงิน/สมุดบัญชีสมาชิก/ตาชั่ง/ถุงบรรจุขยะ
- ☐ วันออกรับซื้อขยะ แจ้งเจ้าหน้าที่รับอุปกรณ์/เงินค่าอาหารกลางวันคนละ 30 บาท
- ☐ ออกรับซื้อตั้งแต่เวลา 08.30น.-12.00 น. โดยให้สมาชิกผู้มาขายขยะ จับบัตรคิว
- ☐ สมาชิกแจ้งชื่อ-นามสกุลแก่เจ้าหน้าที่ และชั่งขยะรีไซเคิล
- ☐ เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบราคาขยะ และออกใบเสร็จให้แก่สมาชิก
- ☐ ดำเนินการสรุปยอดลงสมุดให้แก่สมาชิก หากเงินไม่ครบ 300 บาท แจ้งให้สมาชิกสมทบเงินเพื่อรักษาลิทธิ

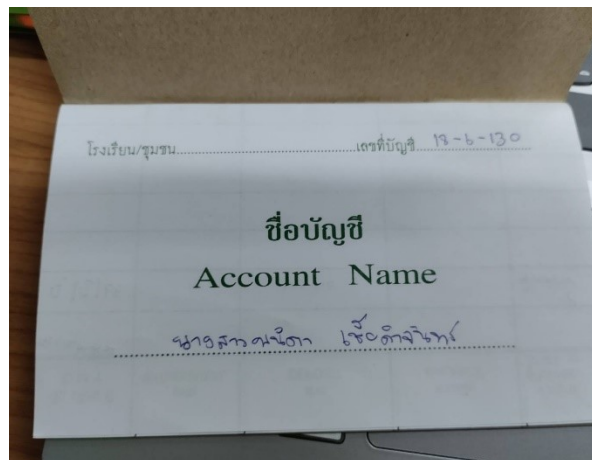
4.2 การออกรับซื้อขยะรีไซเคิล

4.3 การแจ้งยอดคงเหลือของสมาชิก

4.4 การฝากเงิน ของสมาชิก

☐ สมาชิกสามารถแจ้งยอดและเงินสมทบแก่กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน นำส่งให้แก่เจ้าหน้าที่รับฝากเงินและออกไปเสร็จ

☐ สมาชิกถือใบแจ้งยอดติดต่อได้ที่กองสาธารณสุข เทศบาลตำบลหนองแคน เพื่อนำฝากเงิน ในวันและเวลาราชการ 08.30น.-16.00 น. หมายเหตุ สามารถฝากเป็นเงินสด/หรือโอนเข้าบัญชีกองทุนธนาคารขยะ

5. ผลการดำเนินงานของกองทุนธนาคารขยะตำบลหนองแคน

- ปัจจุบันมีสมาชิกกองทุนธนาคารขยะ จำนวน 300 คน หักค่าศพของ สมาชิกรายละ 20 บาท
- ระเบียบกองทุนธนาคารขยะตำบลหนองแคน
- ปริมาณขยะในพื้นที่ลดลง รวมถึงประชาชนเข้าใจและตระหนักในการคัดแยกขยะจนเกิดเป็นสวัสดิการให้แก่ครอบครัวได้
- เป็นแหล่งศึกษาดูงานเพื่อเป็นแนวทางจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะในพื้นที่ต่างๆ
- ได้รับการมีส่วนร่วมในชุมชนในการส่งเสริมการคัดแยกขยะ และสร้างเสริมรายได้ให้แก่อาชีพผู้รับซื้อของเก่าในพื้นที่ตำบลหนองแคน

5. ประเภทขยะรีไซเคิลที่กองทุนฯรับซื้อ

1. ประเภทพลาสติก เช่น พลาสติกใส พลาสติกขุ่น ขวดน้ำกรด พลาสติกรวม พลาสติกแข็ง ท่อพีวีซี
2. ประเภทแก้ว เช่น ขวดแก้วสีน้ำตาล ขวดแก้วสีใส ขวดแก้วสีเขียว
3. ประเภทโลหะประเภทต่างๆ เช่น เหล็ก สังกะสี อะลูมิเนียม ทองแดง สแตนเลส
4. ประเภทกระดาษ เช่น กระดาษลังแข็ง กระดาษขาวดำ กระดาษเศษ หนังสือพิมพ์ ถาดไข่
5. ประเภทยาง เช่น รองเท้าแตะ รองเท้าบูท สายยาง

6. ประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เครื่องซักผ้า ทีวี ตู้เย็น พัดลม แบตเตอรี่ กาต้มน้ำร้อน หม้อหุงข้าว
7. ประเภทอื่นๆ ตามประกาศของกองทุนฯ

แยกประเภทขวดและพลาสติก

6. ชนิดขยะอันตรายที่กองทุนฯรับแลกเต็ม

1. หลอดไฟชนิดกระแสดตรง (ไฟแบตเตอรี่)
2. หลอดไฟชนิดกระแสลับ (ไฟฟ้า)
3. แบตเตอรี่มือถือ
4. ถ่านไฟฉายใหญ่
5. ถ่านไฟฉายเล็ก
6. กระป๋องยาฆ่าแมลง กระป๋องสเปรย์
7. ชนิดอื่นๆ ตามประกาศของกองทุนฯ
